

Paul Isert om sygdomme i Afrika (uddrag fra Ingeborg Raunkiær samt hendes note):

...Blandt Sygdomme her er *den guineiske Muskelorm*¹ en Landeplage; almindelig hos Negrene og ikke sjældnen hos Europæerne. Den har sit Sæde mellem Musklerne især i Fødderne og Læggene, men kan også forekomme i alle andre bløde Dele af Kroppen. Når Dyret er udvikset, opstår på det Sted, hvor det har sit Hovede nærmest Huden, en lille Svulst, hvorved Patientten gerne får en let Feber.

Ormen er af Tykkelse som et Strå og fra $\frac{1}{2}$ —3 Alen lang. Ofte bider den sig selv ud, men ellers gør man et Indsnit, når man tror, der er dannet Materie i Svulsten, og søger at få fat på den ene Ende af Ormen, som man vinder op på en lille Pind, uden at den rives i Stykker, og så længe Patientten kan tåle det. Såret dækkes derefter med en Smule Plaster. Negrene selv tager Bladene af en bestemt Plante og støder dem med en Sten til en Dejj, som de lægger på Såret, og som de anser for et godt Trækmiddel. Man fortsætter daglig med at haspe Ormen ud af Patientens Krop, til man har den helt og holdent. Skulde det ske, at Ormen rives itu, og man ikke kan få fat på Enden af den igen, opstår Betændelse og Bullenskab, og i så Tilfælde behandles Stedet som en anden Byld. Ellers plejer Såret at heles, så snart Ormen er kommen ud. Denne Orm er Hovedårsagen til de fleste af de mange Benlidelser, man her træffer på.

Kopper er her ligeledes, men bliver indpodede.² Man hører sjældent, at nogen dør af dem. Under mit Ophold her har jeg ingen naturlige Kopper set, og jeg tror næsten, at Koppe-Epidemier er ganske udelukkede, fordi Indpodningen er lige så almindelig som Omskærelsen. Kønssygdomme forekommer i alle Grader, men bliver ulige lettere overståede end i de nordligere Klimater.

Af almindelige Sygdomme blandt Negrene må nævnes: Betændelsesfeber, Lammelser, Vattersot, tærende Febrer, Fnat samt Knæsfulster og åbne Sår. Brystsygdomme kendes så godt som ikke, hvilket formodentlig skyldes det milde Klima.

¹ Som ganske lille snylter Guineaormen i nogle små bitte Vandlopper, som lever i stillestående eller langsomt flydende Vand i tropiske Egne, især i Afrika, og som kommer ind i Mennesket med Drikkevandet. Idet Vandlopperne opløses i Menneskets Tarmkanal, frigøres Ormene, og de befrugtede Hunner går ud i Legemet og udvikles til deres fulde Størrelse, før de søger at gå gennem Huden ud i det fri; først nu — en halv Snes Måneder efter — opdager en Patient sin Snylter. Ormen har da 8—10 Millioner Unger i sig, og hvis den ikke kommer hel ud og tilintetgøres, spredes dens Afkom og føres med Badevand og Regn til de lavere Steder med stillestående Vand og trænger ind i Vandlopperne og kommer med Drikkevand atter ind i Mennesker. Oftest har Mennesket kun en ad Gangen, men fra to til tolv er ikke sjældne, og man har Eksempler på henved tredive på samme Tid.

² Kopperne er rimeligvis kommen til Guinea med Europæerne. Monrad siger, at i Landets Indre er ikke Kopper. Han har aldrig set kopparrede Mennesker derfra. Forøvrigt omtaler han Kopperne i Guinea som hyppige og ondartede på hans Tid. Samtidig med Koppesmittet har Europæerne formodentlig bragt Negrene ind på at indpode Koppematerie på sunde Mennesker fra svage Tilfælde for at fremkalde et let Anfald af Sygdommen og være færdig med den. Om Vaccination er her på Iserts Tid ikke Tale.